

ת"פ 28917/03/14 - מדינת ישראל נגד שגיא יוסף

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
ת"פ 28917-03-14 מדינת ישראל נ' יוסף ואח'

לפני
בעניין:
השופט דר' עודד מודריק, סגן נשיא
מדינת ישראל
ע"י עו"ד אלכסנדרה קרא פמת"א - פלילי

המאשימה

נגד

1. שגיא יוסף
ע"י עו"ד שחר חצרוני

הנאשמים

פסקי דין פלייליים

מר דין (נאשמ ס'ס') 1

הנאשם, שניא יוסף, נבן 29 שנים, נותן את הדין לפי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של פגיעה בנסיבות מחמירות ותקיפה בנסיבות מחמירות.
זה קיצור מעשה. ביום 4.2.14, בשעת לילה מאוחרת הגיע הנאשם בלוויית אחרים [שלושה מהם - הנאשמים עמו בכתב אישום זה; זהות האחרים אינה ידועה (להלן: "**קבוצת יוסף**")] לבילוי במועדון "החתול והכלב" בתל אביב. בה בעת הגיעו לבילוי במועדון, ציון בקשי (להלן: "**המתלון**") ושניים מחבריו. כטוב לבו בישר נגש המתלון אל בן צבאן (הנאשם מס' 4 בתיק זה), נישק את ראשו פעם אחת ואמר לנשקו פעם נוספת. לפי שכן צבאן נפצע בראשו באורח חמור מספר שנים קודם לכן, חששו מי מחבריו שהבחינו במעשה המתלון, שנשקפת על צבאן סכנה ממשית. אחד מהם - הנאשם מס' 2, אילן נגר (להלן: "**נגר**") נישג אל המתלון. מאן דהוא מקבוצת יוסף נישג אל הנאשם ואל הנאשם השלישי וקרא להם לגשת אל המתלון. הנאשם, ביחד עם אחר מקבוצתו, היכו במתלון מכות נמרצות והפילו אותו ארצה. התפתחה קטטה. כשהמתלון קם על רגליו אחז הנאשם בצווארו וניסה להדוף אותו. אחרים מקבוצתו (בעיקר נגר) תקפו את המתלון והפילוהו שוב אל הרצפה. שלב הזה בעט הנאשם בבטנו של המתלון ולאחר מכן, ביחד ע נגר חבט באגרופו בראשו של המתלון בעוצמה רבה. הנאשם לא חדל ממעשיו הרף פיסותיהם של מחבריו למנוע זאת ממנו. סופו של דבר רק התערבות מאבטחי המועדון קטעה את מהלכי ההשתוללות הבריונית.
בשל התקופה נגרמו למתלון שני שבירים ברגלו הימנית (שבר ב"פטישון האחורי"[1] ושבר אלכסוני בשוקית [2]Filbola) ונקרעה רצועת הקרסול הימני. המתלון אושפז לטיפול בבית חולים. הסדר הטיעון שנכרת בין הנאשימה לבין הנאשמים כלל הסכמה לכך שהמאשימה טען, ביחס לנאשם ולנגר, לעונש של 12 חודשי מאסר לנשיאה בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי למתלון (הוסכם כי שלושה מן הנאשמים ובהם הנאשם דן יישאו יחדיו בפיצוי בסך 100,000 ש"ח). הנאשם ונגר, לפי ההסכם, הורשו לטעון לכל רמה של עונש שהם רואים כראויה. לאחר שסכסם הפיצוי הופקד במלואו בקופות בית המשפט, נגזר עונשו של נגר לשנת מאסר בפועל (בלי התנגדות מצדו להשתת עונש זה). עתה, לאחר שהתקבל חסוקר שרות המבחן עלי" לגזור את עונשו של הנאשם.

באת כוח המאשימה עו"ד אלכסנדרה קרא ביקשה שיגזר לנאשם עונש של שנת מאסר בפועל. הבקשה נסמכת על חומרתן היחסית של עבירות האלימות שבוצעו בידי כמה תקופים בוצאות חד אתר ניצול חולשות ופגיעות של המותקף. אלמלא נמצאו מי שעצרו את הנאשם מן הסתם היה ממשיך בתקיפה האכזרית עוד כהנה וכהנה.
בעבירות אלימות ממין זה נמצא הרף העליון של מתחם העונש הראוי מרחק ניכר מעל שנת המאסר הנדרשת. עונש של שנת מאסר צריך בתחתית המתחם. העונש שהתביעה עותרת לו מביא בחשבון את הודאת הנאשם, את העובדה שעברו הפלילי אינו מכביד אתן התהליך השיקומי שעבר. בנוסף לכל צינה התובעת שהנאשם פתח במהלכי התקיפה, ללא טעם וסיבה. הוא היה למבצע עיקרי ובוודאי שחלקו אינו נופל מחלקו של נגר שגדון כאמור לשנת מאסר בפועל.
הסגנון, עו"ד שחר חצרוני ביקש להימנע מגזירת עונש של כליאה ממשית והוא על בסיס שלוש טענות עיקריות. הטענה האחת נוגעת למתחם העונש הראוי. מעיקרה יוחסו לנאשם עבירות אלימות חמורות ביותר. במסגרת הסדר הטיעון הוקדו כבח האישום והומר לעבירות אלימות קלות הרבה יותר; עבירות שהן בסמכות בית משפט השלום. אכן גם עבירות אלימות אלה אינן דבר של מה בכך אולם ראוי לציון שהנאשם לא תכנן את המהלכים האלימים; היה זה מהלך תגובתי שהתגבש על אתר על רקע של שתיית אלכוהול. הנאשם לא השתמש בחפץ חד או במכשיר קהה, או בכל חפץ אחר; הוא השתמש בידיו. מטעב הדברים הפגיעה שפגעו במתלון הייתה משנית וקלה יחסית. מדיוות הענישה הנוגהת בעבירות ממין זה, בנסיבות ממין אלה אינה של מאסר בפועל, בוודאי לא מאסר ממושך. יש מרי דין רבים שבהם נגזר עונש של מאסר לנשיאה בעבודות שרות [ר'ע"פ 7378/13 ח'אלד חרובי נ' מדינת ישראל; ע"פ 5794/13 מדינת ישראל נ' חליל שיכה; ע"פ 900/11 רכאנדו עטאללה נ' מדינת ישראל]. הטענה השנייה נוגעת יחס שבין העונש הראוי לנאשם לבין העונש שנגזר לנגר. כאמור עונשו של נגר נזרר לשנת מאסר בפועל. אכן לנאשם ולנגר חלק נכבד מהה פפרשת העברה; אולם נגר הוא "שור מועד"; בעברו כמה וכמה הרשעות בעבירות אלימות, לרבות תוך שימוש בנשק קר, וכן חלוי ועומד נגד כתב אישום בגין ניסיון רצח שבגינו הוא צפוי להספיר שנות מאסר. לחובת נגר מאסרים מומנים ועונש המאסר שנגזר לו בתיק דנן יהיה, למעשה, חופף לעונש שיגזר לו בתיק ניסיון הרצח.
נסיבותיה של הנאשמה שונות לחלוטין. עברו הפלילי אינו מכביד. הוא נמיש ואב לשני ילדים; אשתו בחודשי הירון מתקדם; הוא עובד לפרנסתו כמנהל מוסך שבבעלות אביו; ניחם היטב על מעשיו ומשחר פטולה עם שרות המבחן כדי לנסות להתגרר על מכשילת שנות שלדולות לדרדר אותו שוב למעשי אלימות. עונש של מאסר שנופל כדי 50% מעונשו של נגר עשוי לבטא יחס נאות בין שניהם. יתר על כן הנאשם היה למעלה מחודש ימים במעצרו. אפילו תניח שייגזר לו עונש של שנת מאסר בפועל, באורח מעשי - בהנחה של "יכניו 1/3 להפתחה מנהלית" - תסתכם תקופת כליאתו כעת בחצי של לערך. משך זמן כזה אפשר שיתבצע בעבודת שרות.

הטענה השלישית נסמכת על חסוקר שרות המבחן. החסוקר צציין את רקע הצמיחה של הנאשם שגדל במשפחה נורמטיבית שהתקשתה להציב לו גבולות מרסנים. סופו שהתחבר לקבוצת שוליים חברתית וכך הסתכך בעיבות בעבר ובמעשה העברה הנוכחי. הנאשם מודע לבעייתיות שבהתנהגותו ומזה זמן ניכר משחרף פעולה עם שרות המבחן ומשתחרף בטיפול קבוצתי. הנאשם אמנם מעיד על עצמו שנטש את ההברה השולית ושהוא מבקש לעצמו סחילוי התנהלות תקין, אולם עדיין צפוי ממנו סיכון לא מבוטל שאפשר שיתבטא במישי עברה דומים לאלה שבפפרשה דנן. שרות המבחן שקילל את כל אלה וביחד עם הבעת חרטה מצד הנאשם והנכונות שלו לפצות את המתלון בסכום ספק נכבד מאד הציע השרות לבזר לו עונש של מאסר לנשיאה בעבודות שרות.
גזירת עונש היא מהלך דן שלבו ולעתים תלת שלבי. בראשונה על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם את העבירה בנסיבותיה. בשנייה יש צורך לשקלל את הנסיבות המשפיעות החיצוניות כדי "למקם" את העונש הראוי במקרה הפרטי בקנהיה מסוימת בתוך המתחם. בשלישית, בנסיבות המיוחדות, יש לבחון האם יש מקום לסטות מן המתחם (אל מתחת לרף התחתון בעיקר משיקולי שיקום). לעניין מתחם העונש ההולם. עבירות האלימות דנן הן כטיו לפגיעה בערך החברתי המונן של הגנת הגוף והנפש. הפגיעה הנופנית שנגרמה למתלון אינה מבוטלת. לא קשה לשער את רגעי האימה ותחושת חוסר האונים שעברו עליו שעה שספסר אנשים ובראשם הנאשם חברו להתקפה רבת עלי. העובדה שהתוקפים לא השתמשו בנשק חם או קר ספק מהווה נחמה פורתא לנתקף שלא יכול היה לדעת אם יימצא מי שיחלץ אותו מן המצר ושפנפו תהיה לו לשלל. "בית משפט זה [בית המשפט העליון] חזר פעמים רבות על החומרה שבעבירות אלימות ועל הצורך למגר את תופעת האלימות הפושה בחברה הישראלית ... חומרה זו מדדיקה ענישה מכבידה" [ע"פ 3427/13 ח'ביב נ' מ"י] וכן: "יש לשלוב ולהדגיש כי זכותו של כל אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להילחם באלימות פושה בחברה הישראלית על כל צורותיה ונוגותיה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. זהו גנר רע שיש לבערו מן היסוד. לפיכך, שעה שנבע האלימות והפרת החוק פושה בחברתנו מן הראוי שידע כל איש ותדע כל אישה כי אם יבחרו בדרך האלימות יסו בתי המשפט להשית עליהם עונשי מאסר מאחזיר סורג וברזח" [ע"פ 3863/09 מ"י נ' חסן].

בגעי העובדה הנוקבת העולה מפסיקה זו היא שהענישה הראויה בעבירות אלימות, גם אם נסיבות העבירה ותוצאותיה אינן חמורות במיוחד (בדידן אין להקל ראש בתוצאת האלימות), היא של מאסר בפועל, מאחזיר סורג וברזח ולא מאסר בעבודת שרות. בפסקי הדין הללו נקבעו מתחמי ענישה שבין 6 ל-18 חודשי מאסר, אך יש גם אחרים שבהם נקבעו מתחמים מחמירים ועונשים חמורים יותר. הסגנון המבחן, על ידי שהציג עשרות מרי דין שנגזרו בערכאות שונות, שהיו שופטים שתתמו מתחמים מקלים וגזרו עונשים שלא עלו על תקופת המאסר המרבית לנשיאה בעבודת שרות. השקפתי היא שגזרי הדין הללו אינם משקפים בהכרח "מדיניות ענישה" כלולה. גזרי דין יפים לנסיבותיהם. קשה מאד לערוך הכללה שתקף את המגוון שאין לו שיעור ואין לו מדיה של נסיבות הביצוע של עבירה טיפוסית כלשהי. "מלאכת בניית העונש" - כתב השופט יצחק דנציגר - "אינה מלאכה שרירותית, אך גם איננה מדע מדויק. עניין הוא לשיקול דעת הסגנון על הערכת מכלול הנסיבות והשיקולים, תוך מתן משקל לנסיבותיו המיוחדות של העבריון, לאופיין של העבירות ולנסיבות ביצוען במקרה הנדון ולשיקולים הנוגעים לאינטרס הציבורי ובכללם שיקולי הרתעה, גמול, שיקום והגנה על שלום הציבור" [ע"פ 941/13 פרץ נ' מ"י]. על כן בגיני הניסיון למיצוע (גם כאשר הממוצע נפרש על פני "מתחם") עונשה של עבירה טיפוסית, הוא משימה קשה. העגד "דיוק מדעי" עלול ליצור פגרי ענישה בין שופטים שונים ואפילו פטורים בין גזרי דין שונים שיצאו מתחת ידיו של שופט מסוים.

מגדן בהחלט ניתן לאפיין עבירות טיפוסיות מסוימות כעבירות שבהן ככלל ייגזר עונש מאסר בפועל או עונש מאסר לתקופה ארוכה ויכוצא באלה. כמו כן ניתן, על דרך של מדיניות שפיטוית לקבוע הנחיות באשר למשמעות ההתנגשות שבין שיקולי הענישה השונים (ראו להלן) לעניין היחס שבין עונש על ערכים מוגנים כמו שלמות הגוף והנפש לבין שיקולי שיקום). כיון שבעבירות אלימות סמוג העבירות שבהן הורשע הנאשם נקבע שהעונש ההולם הוא מאסר בפועל, ברי לו שהרף התחתון של המתחם עולה על התקופה המרבית של מאסר שניתן לשאתו בעבודת שרות. מאחר שניתן לדמות מעשי אלימות מאותו סוג שהם חמורים יותר בנסיבותיהם (כגון שפרץ האלימות עוצמתי יותר או תוצאותיו חמורות יותר), ניתן לומר שהרף העליון של המתחם עשוי להגיע לכדי 24 חודשי מאסר.

מהו העונש הראוי לנאשם זה. מעשי העברה, כשהם לעצמם בנסיבותיהם הצדיקו עונש של שנת מאסר בפועל, כפי עונשו של נגר. אלא שמצד הנסיבות החיצוניות ניתן לקרב את עונשו של הנאשם אל הרף התחתון של המתחם. הנסיבות השוקלות לעניין זה הן עברו הפלילי של הנאשם המרוחק מרחק רב מה של נגר, מצבו המשפחתי והנכונות שלו לשנות דרכיו ולהשתקם. הנאשם, יפיו סגנונו ובעצמו, ביקש בכל לשון של בקשות להטות את עונשו אל מתחת לרף התחתון של המתחם ולקבל את המלצת שרות המבחן להסתפק בעונש של מאסר בעבודת שרות משיקולי שיקום.

פרשנות היא - כפי שכתבה השופטת דפנה ברק-ארן בהקשר לפרשה דומה - " אחד מאותם מקרים שבהם קיים מתח בעייתי בין שיקולי השיקום הנוגעים לעבריון (וחשובים גם בהיבט החברתי הכולל במבט לעתיד) לבין החשיבות הנוודעת להרתעה. המקרה שבפנינו הוא אחד מאותם מקרים. על טיבו של האיזון העדין בין שיקולי הענישה האישיים הנוגעים לעבריון ולשיקומו לבין השיקולים הכלליים הנוגעים לטובתו ולביטחונו של הציבור כולו - ועל הקושי שבמציאת איזון אשר יבטא את מידת הדין ואת מידת הרחמים גם יחדעמדה השופטת א' פרוקצ'ה בע"פ 10673/04 פלוצי נ' מדינת ישראל [פורסם בבנו],1.5.2008). בהדגישה את החשיבות הנוודעת ל"שמירת שווי המשקל הראוי בענישה, שהוא ערובה יסודית לעשיית צדק במשפט, צדק עם הפרט, פזנוג עם הכלל, כאחד" (שם). על רקע זה, יש מקרים שבהם שיקולי השיקום נדחים מפני שיקולים אחרים; מנגד, יש גם מקרים אחרים, והם הרלוונטיים לדין שבפנינו, שבהם מקבלים שיקולי השיקום משקל מכריע...

לא נוכל גם להסכים לנישה מוחק לחלוטין שיקולי ענישה אחרים, ובעיקר כאשר מדובר בעבירות שפגיעתן בסדר החברתי היא קשה" [ע"פ 420/12 סחוניצק נ' מ"י] אף אני סבור שבדידן שיקולי השיקום (שלפי חסוקר שרות המבחן אינו מובטח כלל ועיקר וכיכר בו בנאשם שיתחף הפעולה כעת נובע במידה רבה מחשש לעונש של מאסר) אינם יכולים לדחוק כליל את שיקולי ההגנה על הסדר החברתי. לא ניתן לעבור לסדר היום על התופעה של אלימות מתגברת, במיוחד אלימות נעדרת טעם. אינו דין שהבריות, המהלכים בדרךוב, משתמשים בדרך או יוצאים לקניית, או למקומות בילוי, יהיו שרויים בחשש מתמיד שמא דהוא וחבר מרעיו יתאוו לפגוע בהם על אד קולו בכפם. הנהשה כן בפכר אלימות חמור ואחר כך יגלגל עינו כלפי בית המשפט בטענת "שיקום", בדרך כלל לא יישמע.

לבי לילדיי הקטנים של הנאשם ולאשתו ההרה. אביהם אכל בוסר ושלמה יקהו שניהם. אך רחמנות יתרה על מי שהתאכזר לאחרים סופה שתגרום לאכזריות כלפי הציבור כולו. על פי העסימים ההללי אין דן הנאשם לעונש של 21 חודשי מאסר שמהם 9 חודשים לנשיאה בפועל שבמניינם תקופת מעצרו מיום 11.3.14 ועד יום 14.4.14. יתר המאסר על תנאי שלוש שנים מתום המאסר בתקין זה והתנאי הוא שלא יעבור עבירה שיש בה יסוד של אלימות והיא פשע. לעונש זה אני מוסיף חיוב בפיצוי המתלון בסכום של 33,334 ש"ח. הסכום כבר הופקד בקופת בית המשפט.

זכות ערעור כדין

ניתן היום, ט"ו תשע"ה, 02 יוני 2015, במעמד הצדדים.

עמוד 2

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

[1] הפטישון האחורי (Posterior Malleulus) הוא חלק מעצם השוק שהיא מעצמות מפרק הקרסול.

[2] השוקית היא עצם מעצמות מפרק הקרסול